

Kivégzésre várva

„Huszonhét éves egészséges és erős fiatalember volt, amikor így a halálra készült; jól emlékezett rá, hogy mialatt elbúcsúzott társaitól, az egyiktől valami eléggé mellékes dolgot kérdezett, és

nagy érdeklődéssel várta a feleletet. Aztán, mikor elbúcsúzott társaitól, elkövetkezett az a két perc, amelyet arra szánt, hogy magára gondoljon, előre tudta, mit fog gondolni: szerette volna minél hamarabb és minél világosabban elképzelni, hogy s mint lesz ezután: most még van és él, de három perc múlva már csak valami lesz, illetve valaki vagy valami – de ki és mi? És hol lesz? Elhatározta, hogy mindezt tisztázza két perc alatt! A közelben volt egy templom, és a szentegyház tornya, aranyozott teteje tündöklött a ragyogó napfényben. Emlékezett arra, hogy roppant makacsul nézte a tetőt, meg a róla visszaverődő, szikrázó napsugarakat: nem tudott elszakadni ezektől a sugaraktól: úgy tetszett, ezek a sugarak – az ő új természete, és három perc múlva valahogy egybeolvad velük... Borzalmas volt a bizonytalanság, meg az undorodás ettől az új valamitől, ami majd lesz, sőt mindjárt bekövetkezik... ez alatt az idő alatt semmi sem volt számára súlyosabb, mint az állandó gondolat: ‘Mi lenne, ha nem hatnék meg? Mi lenne, ha visszanyerném az életet?! Micsoda végtelenség?! És ez mind az enyém lenne! Akkor minden percet örökkévalósággá változtatnék, nem vesztegetnék el semmit, minden percet számon tartanék, és nem fecsérelnék el hiába!’ – Ez a gondolat végül olyan dühvé fajult benne, hogy azt szerette volna, ha minél hamarabb főbe lövik.”

[illegible]

„A mellettem álló rámutatott egy gyékénnyel letakart szekérre. ‘A koporsók’ – súgta... Aztán, emlékszem, még kettőt közülünk odakötöztek a cölöpökhöz... Akkor már nyugodtan néztem

mindezt... Tompán, igen tompultan gondoltam az elkerülhetetlen végre... Azt is tompultan vettem tudomásul, hogy a halálos ítéletet nem hajtják végre... Nem éreztem örömet, boldogságot, hogy visszatérek az életbe... Körülöttem lármáztak, kiabáltak... Nekem pedig olyan mindegy volt, én már átéltem a legborzalmasabbat! Igen, igen, a legborzalmasabbat! A szerencsétlen Grigorjev megőrült...”

[illegible]

emlékezésében)

[\(Délmagyarország, 1991. október 19.\)](#)

Vissza [AZ IDŐ TÉRKÉPJELEI / Dosztojevszkij a veszthelyen](#) című oldalra